

Sprawozdanie merytoryczne
z realizacji zadania pt. „Dofinansowanie działalności edukacyjnej Centrum
Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku w 2018 r.”,
wg harmonogramu rzeczowo – finansowego do umowy
nr WFOŚ/D/723/11/2018

Uczestnicy wszystkich zadań edukacyjnych Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej zostali poinformowani o dofinansowaniu zadań ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

W 2018 roku Centrum realizowało działania wynikające z kontynuacji wieloletnich zadań edukacyjnych, a także podejmowało nowe wyzwania. Zesłorocznym hasłem przewodnim była przyroda rodzima, której poświęcone były liczne przedsięwzięcia realizowane przez trzyosobowy zespół CIEE, często we współpracy z innymi jednostkami. Podjęto coroczne prace związane z edukacją (np. lekcje pokazowe dla grup, 2-dniowy piknik edukacyjny „Bioróżnorodność – poznaj by zachować”, warsztaty dla dorosłych, stoiska edukacyjne podczas wydarzeń plenerowych i konkursy). Korzystając z potencjału interdyscyplinarnego zespołu, pasji do tworzenia nowych rzeczy oraz umiejętności manualnych, pracownik CIEE przygotował (zaprojektował oraz stworzył) makietę obrazującą schemat małej retencji (przydomowy ogród deszczowy). Wiele czasu pracownicy CIEE poświęcili na przygotowanie tradycyjnej a w 2018 roku jubileuszowej – X akcji „Bioróżnorodność – poznaj by zachować”.

Bardzo dużym przedsięwzięciem, w partnerstwie z Wydziałem Środowiska Urzędu Miasta Gdyni, było wykonanie modelowego ogrodu deszczowego w prestiżowej lokalizacji oraz działania edukacyjne oświęcone zagospodarowaniu wód opadowych. Bardzo dużo uwagi poświęcono również na sprawy związane z projektem „Edukacja dla przyrody” (np. przygotowania do działań edukacyjnych w ramach tzw. instrumentu elastyczności, opracowanie dokumentów do przetargów i procedury zapytań ofertowych, przygotowanie procedur związanych z realizacją animacji a także promocji przedsięwzięcia w lokalnej TV, Internecie, gazecie...). Odbyło się to dużym kosztem – wypracowano wiele nadgodzin, nie było możliwości udziału w niektórych konferencjach i szkoleniach dla edukatorów, pojawiły się trudności ze skorzystaniem z urlopu w zaplanowanym okresie czasu a także w związku z presją czasu i liczbą zadań pracowano w stresie. Dzięki bardzo dużemu zaangażowaniu pracowników Centrum oraz odpowiedzialności i sumienności udało się zrealizować zadania zaplanowane na 2018 rok, poza przedsięwzięciami zależnymi od otwarcia rozbudowanej siedziby.

I. Całoroczne działania informacyjne

1. Strona Internetowa CIEE oraz pozostałe strony i bazy Internetowe Centrum

Centrum prowadzi, na bieżąco aktualizowaną stronę internetową - www.ciee-gda.pl, która jest jednym z podstawowych narzędzi komunikacji z odbiorcami, umożliwiając zapraszanie na oferowane przedsięwzięcia i informując o ich efektach. W zakładce – aktualności prezentowano zaproszenia oraz sprawozdania m.in. z konkursów, akcji „Bioróżnorodność...”, spotkań czwartkowych. W zakładce „Oferta edukacyjna” prezentowano aktualnie prowadzone warsztaty. Informacje o konkursach i ich wynikach aktualizowano w

zakładce „Konkursy”. Ze stroną zintegrowana jest nowoczesna, elektroniczna baza księgozbioru ułatwiająca zainteresowanym zorientowanie się w zgromadzonych, dostępnych w siedzibie CIEE zasobach. Poza główną stroną, Centrum utrzymuje jeszcze kilka innych - www.poznajemydrzewaikrzewy.pl, www.infoeko.pomorskie.pl, www.roverowa-siec.pl.

Dodatkowo, pracownicy prowadzą aktualizowany na bieżąco profil Centrum na Facebooku, który znacząco wspomaga promocję działań prośrodowiskowych zarówno CIEE jak i zaprzyjaźnionych instytucji, docierając do szerokiego grona odbiorców. Obecnie stronę „polubiło” 1414 osób, 1431 obserwuje i liczba stałych odbiorców systematycznie rośnie. Z pewnością do tego przyczyniła się także płatna promocja w ramach projektu „Edukacja dla przyrody”, zaobserwowano, że w tym czasie zauważalnie zwiększyła się liczba zainteresowanych działaniami CIEE.

Koszty poniesione w bieżącym roku wynikały z konieczności opłacenia domeny strony www.roverowa.siec.pl

Cel i efekt ekologiczny

Szeroka gama zagadnień umieszczonych na stronie internetowej CIEE, na Facebooku wpływa na poszerzenie grona odbiorców i możliwości oddziaływania, służy także propagowaniu informacji o przedsięwzięciach podejmowanych przez Centrum, PZPK oraz inne organizacje i instytucje zajmujące się ochroną środowiska i edukacją przyrodniczą. Strona ma również wymiar edukacyjny, dzięki zakładce “Ważne informacje”. Ten cel jest systematycznie osiągany, a liczba wizyt na stronach systematycznie rośnie:

- www.ciee-gda.pl – 167 238
- www.poznajemydrzewaikrzewy.pl – 51 883
- www.infoeko.pomorskie.pl – 38 572
- www.roverowa-siec.pl – 22 724
- Na uwagę zasługuje fakt, że w przypadku dodatkowych stron prowadzonych przez CIEE liczba wizyt przekracza dane ze sprawozdania rocznego z 2017 r.
- Statystyki Facebooka.
- Liczba polubień strony – 1414 (1431 obserwuje);
- Łączna liczba wyświetleń postów strony na ekranie użytkownika – 396 916.

II. Całoroczne działania edukacyjne

1. Warsztaty dla różnych grup odbiorców

A. Warsztaty dla nauczycieli i edukatorów

- a) „Zimowa lekcja w naturze”

Warsztat terenowy „Zimowa lekcja w naturze” przybliżył ideę nauki poprzez zabawę, która jest niezbędnym elementem w edukacji przyrodniczej. Dzieci chłoną wiedzę jeśli ich działaniom towarzyszy entuzjazm. Zabawa wyzwala pozytywne emocje, co stwarza dogodne warunki do nauki. Proponowane gry i zabawy, przybliżające dzieci do natury, wszyscy uczestnicy zajęć próbowali na własnej skórze. Partnerem był Oddział Etnografii Muzeum Narodowego w Gdańsku. Przed częścią terenową odwiedzono wystawę **ODKRYJ GDAŃSK Z NIEMAPĄ**. W lesie przyglądano się uśpionej przyrodzie (np. rozpoznawanie podstawowych gatunków drzew po korze, pokroju, pędach i pączkach), ślady i tropy zwierząt. Spotkanie było również formą wymiany doświadczeń i pomysłów na zabawy dydaktyczne. W warsztacie wzięło udział 15 osób z 22, które zadeklarowały udział.

- b) Rozpoczęto przygotowania do warsztatu poświęconego odnawialnym źródłom energii, które odbędzie się po otwarciu rozbudowanej siedziby CIEE. Opracowano program szkolenia, zapraszając do współpracy doradcę energetycznego z WFOŚiGW w Gdańsku oraz eksperta, który poprowadzi wykład na temat zmian klimatycznych.

B. Całoroczny cykl warsztatów dla odbiorców w różnym wieku

a) Warsztaty pokazowe

Warsztaty edukacyjne to niesłychanie istotny element propagowania wiedzy prośrodowiskowej, dający możliwość utrzymania stałego kontaktu z bezpośrednim odbiorcą, czyli zarówno uczniami różnych grup wiekowych, jak i nauczycielami. Stanowią one inspirację i dają możliwość wzbogacania warsztatu nauczycieli wiedzą o nowych metodach pracy oraz przekazywania ciekawych materiałów edukacyjnych, pozyskiwanych z instytucji i organizacji z terenu całej Polski. Grupy uczestniczące w warsztatach są również informowane o innych działaniach Centrum, zapraszane do udziału w konkursach, akcjach edukacyjnych oraz zachęcane do korzystania z multimedialnego programu o drzewach. Ze względu na ograniczone możliwości sali edukacyjnej zajęcia stacjonarne w siedzibie CIEE skierowane były do małych grup – maksymalnie 20-osobowych. Oferta zajęć uwzględniała również warsztaty terenowe, także opierające się na scenariuszach gier miejskich opracowanych przez CIEE. Pierwsza połowa roku była zdominowana głównie przez prezentacje konkursowe grup z „Bęc jabłkiem w głowę” – których w czasie od stycznia do końca marca odbyło się 45, przez co odbyło się mniej warsztatów. Natomiast w drugiej połowie roku więcej czasu poświęciliśmy na zadania związane z projektem „Edukacja dla przyrody”. Ogromnym powodzeniem cieszyły się warsztaty prowadzone przez Małgorzatę Piotrowicz z EduBio – pula 10 warsztatów została ogłoszona w grudniu. W trakcie całego roku zrealizowaliśmy warsztaty dla następujących grup:

Przedszkole - 5 warsztatów (6 grup)

Szkoły podstawowe - 11 warsztatów dla 15 klas

Szkoła ponadgimnazjalna - 3 warsztaty

Szkoła Specjalna - 1 warsztat

Ferie zimowe oraz wakacyjny warsztat terenowy dla Klubu Bolek i Lolek - 2

Warsztat dla Klubu Wrzeszczaka – 2 warsztaty

Warsztaty „Bezkręgowce - niedoceniane cuda natury” – 10 warsztatów

Warsztaty „Zmiany klimatyczne: wczoraj, dziś i jutro” – 4 warsztaty

Łącznie w 38 warsztatach dla 43 grup wzięło udział ok. 740 uczniów i ok. 83 nauczycieli.

Łączna liczba warsztatów dla klas jest nieznacznie mniejsza niż przewidywana, wynika to m.in. z realizacji zadań nieplanowanych oraz większej liczby warsztatów dla dorosłych oraz Akcji Karmnik.

b) W ramach XIII edycji autorskiego projektu „**Dojrzały smak przygody**” przygotowano **18** wypraw z przewodnikami.

Jest to cieszący się dużym zainteresowaniem, kompleksowy cykl warsztatów, mających na celu aktywizację i integrację wokół zagadnień przyrodniczych emerytów i seniorów. W związku z dużym zainteresowaniem spacerami, zdecydowano się przygotować bogatszy program, niż planowane 12 warsztatów. W tym roku przewodnicy spacerów skupiali się na przyrodzie rodzimej, tak by wspólne „terenówki” wpisywały się w hasło roku. Cotygodniowe wyprawy piesze, o zróżnicowanym poziomie trudności, prowadziły trasami ukazującymi wartości przyrodnicze oraz kulturowe Trójmiasta i województwa. Wspólne spotkania i wędrowki były znakomitą okazją do poszerzania wiedzy o gatunkach, siedliskach i przenikaniu się przyrody ze światem kreowanym przez człowieka. Nowością były dwie nocne wędrowki w poszukiwaniu nietoperzy oraz sów. Na entomologicznej wyprawie „na tropie wody” gościliśmy redaktora Radia Gdańsk - wspólne obserwacje, „bezkrwawe łowy” i rozmowy na temat larw ważek, chrzączek i błotniarek stały się tematem Magazynu Ekologicznego. Spacer „Szlakiem legend i historii” odbył się w ramach instrumentu elastyczności w projekcie „EDUKACJA DLA PRZYRODY”.

Podczas wypraw pieszych poruszaliśmy m.in. następujące tematy: ogrody przyjazne zapylaczom, pomniki przyrody, bezkręgowce wodne, rekultywacja terenów zdegradowanych, tropy i ślady zwierząt, pomoc rannym/chorym ptakom, ujęcia wody, dawne założenia parkowe, bursztyń, abrazy, równowaga w przyrodzie, zrównoważona gospodarka leśna, różnorodność biologiczna, chronione siedliska przyrodnicze, czynna ochrona przyrody, wpływ antropopresji na walory przyrodnicze, zagrożenia dla

środowiska przyrodniczego TPK, sieć Natura 2000 (w tym priorytetowe siedliska) i krajowe formy ochrony przyrody.

Spacerując wspólnie przez kilkanaście lat zauważyliśmy, że wiedza seniorów o regionie i jego dziedzictwie przyrodniczym i kulturalnym jest ogromna, zatem dwie uczestniczki cyklu DSP samodzielnie poprowadziły opracowane przez siebie wyprawy.

- 30 maja - Drenażowe ujęcie wody „Pręgowo”
- 6 czerwca - Uroki gdyńskich lasów
- 13 czerwca - Dolina Zagórskiej Strugi - szlakiem pomników przyrody i historii
- 20 czerwca - Rezerwat „Kępa Bazarowa” w Toruniu
- 27 czerwca - Szlak Grubego Dębu w Lasach Oliwskich (dawna Droga Mackensena)
- 4 lipca – „Ogrody przyjazne zapylaczom” i Park Brzozowy
- 11 lipca - Lasy Mirachowskie - park narodowy na Kaszubach?
- 18 lipca - Dojrzały smak przygody na tropie wody
- 27 lipca - Na krawędzi Wysoczyzny Gdańskiej – ulica Józefa Czyżewskiego
- 1 sierpnia - Bioróżnorodność
- 8 sierpnia - Nocne spotkanie z nietoperzami
- 22 sierpnia Z Orłowa do Redłowa - wzdłuż klifu
- 29 sierpnia - Szlakiem legend i historii
- 5 września - Tajemnice Otomińskich Lasów
- 12 września - Brzeźno - skarby natury "w służbie" rybakom, twórcom kurortu, wojskowości i współczesnym"
- 19 września- Krajobrazy Mierzei i Żuław Wiślanych
- 26 września - Leśny Ogród Botaniczny Marszewo
- 3 października - „Na tropie sów w Lasach Oliwskich”

Efektem poprzednich edycji Dojrzałego Smaku Przygody jest ustanowienie nowego pomnika przyrody w Gdańsku. Rada Miasta podjęła decyzję o wpisaniu na listę pomników jesionu wyniosłego, rosnącego przy Królewskiej Fabryce karabinów. Drzewo pomierzono i opisano podczas jednej z wypraw a Centrum złożyło wniosek elektroniczny, zachęcając przy tym innych do podejmowania takich działań.

W całym sezonie z warsztatów skorzystały 463 osoby osób, podczas spacerów pokonaliśmy ok. 150 km.

c) **Cykliczne „spotkania czwartkowe”** – zrealizowano 12 spotkań, których tematem przewodnim były zagrożenia i możliwości ochrony różnorodności biologicznej:

- 18 stycznia - „Kto z karmnika ziarno wyjada?”- prelekcja prowadzona przez pracownika CIEE
- 15 lutego - „Rzeki a człowiek - o trudnym współistnieniu”
- 15 marca - „Chrońmy dzikie pszczoły”
- 19 kwietnia - „Żuk w Wielkim Mieście”
- 10 maja - „Krople natury w mieście – gdyński ogród deszczowy” - prelekcja w InfoBox prowadzona przez pracownika CIEE w dniu uroczystego otwarcia ogrodu
- 21 czerwca - „Rola roślinności rodzimej w ogrodach XVII w.” – spacer przyrodniczy
- 19 lipca - „Park Steffensów – historia, teraźniejszość, widoki na przyszłość” - spacer
- 23 sierpnia - Niedoceniana roślinność ruderalna w mieście, przyrodniczy spacer po Gdańskich bastionach”
- 20 września – „Śladami Hugo Conwentza, gdańskiego archeologa i przyrodnika” - spacer
- 18 października – „Ogród przyjazny naturze i krajobrazom”
- 28 listopad – „Zmiany klimatyczne: wczoraj, dziś i jutro”
- 13 grudnia – „Sowy Trójmiejskiego PK”

W spotkaniach czwartkowych uczestniczyło ok. 381 osób, dwie prelekcje zostały poprowadzone przez pracowników Centrum.

d) Akcja „**Kto z karmnika ziarno wyjada**” – podczas akcji uczestnicy mogli się przyjrzeć pracy „obrączkarza”, zobaczyć rodzime gatunki ptaków z bliska, a także zdobyć informacje na temat właściwego dokarmiania ptaków zimą. Ważnym zagadnieniem było postępowanie w przypadku znalezienia rannych/chorych zwierząt. W ramach akcji na zaproszenie Malborskiej grupy OTOP odbył się również warsztat w Malborku. Liczba uczestników 8 spotkań (zamiast planowanych 4): ok 165 osób.

e) **Pokazowy warsztat zakładania ogrodu deszczowego**

Przy nowoczesnej, szklanej bryle InfoBoxu powstał wyjątkowy ogród deszczowy - efektywna i zarazem efektowna instalacja, wykorzystująca w konstruktywny sposób wody opadowe w miejscu powstawania. Inwestorem była Gmina Gdynia, zespół Centrum był pomysłodawcą i partnerem merytorycznym przedsięwzięcia. We współpracy z wieloma instytucjami, stworzono pokazowy ogród deszczowy w eksponowanej przestrzeni miasta, przy okazji w praktyczny sposób zaszczepiając tę ideę wśród mieszkańców miast. Pierwotny zamysł sprowadzał się do zaaranżowania ogrodu deszczowego w niewielkiej skrzyni, jednak potencjał pomysłu trafił na bardzo kreatywny „grunt”. Niepozorny projekt ogrodu przeszedł metamorfozę dzięki współpracy przyrodników, ogrodników i urzędników ale także artystów plastyków i grafików.

Dzięki zaangażowaniu wielu osób, zarówno mieszkańcy Gdyni jak i turyści mogą podziwiać modelowy ogród, zasilany deszczem padającym na dach budynku InfoBox. Wyjątkowość ogrodu i jego lokalizacyjne „osadzenie” podkreśliła mapa Gdyni z 1931 r. wyeksponowana na ścianie budynku, woda odprowadzana jest spustami rynnowymi, które dodały ogrodowi artystycznej finezji ale przede wszystkim zostały zasadzone specjalne - hydrofitowe rośliny.

Gdyński ogród deszczowy powstał podczas praktycznego warsztatu z udziałem mieszkańców, uczestniczyły w nim 22 osoby. Uczestnicy pod okiem specjalisty dowiedzieli się jak mądrze gospodarować wodą opadową w przestrzeniach miejskich, jak ją konstruktywnie wykorzystać w ogrodzie „na miarę miasta”, bloku, domu czy altany oraz jak dobrać odpowiednie rośliny by wspomogły nas w zagospodarowaniu i oczyszczeniu nadmiaru wody. Przygotowano materiały edukacyjne a tematyka zagospodarowania wód opadowych poruszana jest podczas wielu działań edukacyjnych Centrum (spotkanie czwartkowe, makieta wykonana przez pracownika CIEE, makieta interaktywna „Ogród przyjazny” wykorzystywana podczas pikników edukacyjnych...). Bardzo cenne jest to, że Rada Miasta Gdyni podjęła uchwałę w sprawie udzielania dofinansowania właścicielom lub współwłaścicielom nieruchomości zlokalizowanej na terenie Gdyni, które po 1 marca 2018 r. wykonały ogród deszczowy. Budowa ogrodów deszczowych sprawi, że więcej wód deszczowych zostanie zatrzymywanych na działce, a mniej odprowadzone do kanalizacji. Zwiększy się ilość powierzchni biologicznie czynnych oraz nastąpi wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

Ogród deszczowy został zainaugurowany podczas uroczystego otwarcia, prowadzonego przez Pana Wiceprezydenta Gdyni Michała Gućia, przedstawiciela Wydziału Środowiska oraz Centrum. W spotkaniu wzięło udział ok. 30 zaproszonych gości oraz przedstawiciele mediów.

Więcej informacji na temat idei ogrodów deszczowych oraz praktyczne wskazówki dla osób planujących zastosować te idee na terenie własnych nieruchomości znajduje się na stronie internetowej towarzyszącej projektowi www.gdynia.pl/ogrod-deszczowy, na stronie Centrum w zakładce poświęconej ogrodom deszczowym <https://ciee-gda.pl/ciee-ogrod/ogrod-deszczowy/> Podczas warsztatów powstał również Magazyn Ekologiczny Radia Gdańsk. Zespół CIEE napisał także artykuł na temat zagospodarowania deszczówki do Biuletynu Zarządzania Kryzysowego. Ogród deszczowy został również umieszczony, jako dobry przykład, na mapie retencji opracowywanej przez Fundację Sendzimira z Łodzi.

f) Centrum, już tradycyjnie, zapraszane jest przez różne organizacje i instytucje do wzięcia udziału w organizowanych przez nie akcjach prośrodowiskowych. Jest to okazja do zaprezentowania szerokiej oferty działań Centrum, promocji PZPK, a także kreowania pozytywnych postaw wobec środowiska i zrównoważonego rozwoju:

- 12 marca – wernisaż wystawy artystki Marii Lepczak-Wysockiej "Osobliwa RE.kolekcja" w Gdańskim Okręgu Związku Polskich Artystów Plastyków. Prace powstały na przestrzeni lat w ramach współpracy z CIEE. W spotkaniu, podczas którego reprezentacja CIEE opowiedziała o współpracy, uczestniczyło ok. 30 osób.
- 9 maja 2018 roku odbyły się VIII Wiosenne Warsztaty Przyrodnicze w Zielonej Szkole w Szymbarku. CIEE było jednym z 5 jednostek PZPK, którzy mieli swoje stoisko. Uczestnikami przedsięwzięcia byli przedstawiciele 10 szkół z terenu powiatu kartuskiego (ok. 300 uczestników, tej liczby nie uwzględniamy w osiągniętym efekcie ekologicznym).
- 24 maja – 25 maja Green Week w Brukseli - delegacja pracowników z Wdzydzkiego PK, Kaszubskiego PK, Trójmiejskiego PK oraz z Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku miała możliwość wziąć udział w przedsięwzięciu. W tym roku hasłem przewodnim były "zielone miasta" Green cities for a greener future! W ramach wyjazdu pracownicy PZPK mieli możliwość przyjrzenia się nowym, „zielonym” pomysłom i kierunkom rozwoju miast. Wspierali również delegację Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na stoisku promującym kampanię „Pomorscy czują klimat!”.
- 16 czerwca – Viva Oliwa - CIEE uczyło wspólnie z mieszkańcami dzielnicy Święto Oliwy! W ramach naszej obecności pracownicy przygotowali stoisko edukacyjne ukazujące przydomowy ogród jako ostoję dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Odwiedzający stoisko mogli w oparciu o interaktywną makietę zaprojektować własny ogród oraz poznać sposoby na zaproszenie do niego dzikich lokatorów (takich jak jeże, nietoperze, pszczoły samotnice czy trzmiele). Dla wszystkich zainteresowanych edukacją (ok. 500 osób) były upominki w postaci nowych zakładek magnetycznych oraz tych promujących stronę www.poznajemydrzewaikrzewy.pl a także publikacji propagujących tradycyjne ogrody. Pracownikom CIEE bardzo zależało na uczestniczeniu w Święcie Oliwy. Była to świetna okazja do zaprezentowania działań Centrum i nawiązania współpracy z innymi instytucjami z tego terenu. Na stoisku promowano także cykl warsztatów „Dojrzały Smak Przygody”.
- 17 czerwca w ramach XI Pomorskiego Święta Produktu Tradycyjnego w Oliwie CIEE przygotowało swoje stoisko. Prowadzono edukację w zagadnieniu :Ogród przyjazny” moderowaną w oparciu o drewnianą makietę. Wspólnie z CIEE swoje stoisko miały: Wdzydzki Park Krajobrazowy, PK Dolina Słupi. Szacunkowo nasze stoisko odwiedziło ok. 300 osób.
- Edukatorzy Centrum aktywnie włączyli się w festiwal Gdynia Design Days. GDD to coroczny festiwal prezentujący najnowsze tendencje i dobre praktyki z zakresu projektowania. Obfitujący w inspirujące wystawy, wykłady, warsztaty, prelekcje oraz dyskusje, program skierowany jest zarówno do profesjonalistów, młodych przedsiębiorców, jak i entuzjastów szukających inspiracji do twórczego działania i kreatywnego spędzania czasu. Przez 10 lipcowych dni Gdynia staje się tym samym najlepszym letnim miejscem spotkań branży projektowej. W tym roku festiwal odbywał się pod hasłem ERROR. Był to doskonały pretekst do zaprezentowania efektu współpracy Centrum z Wydziałem Środowiska Urzędu Miasta w Gdyni. Z tego powodu jeden z festiwalowych dni spędziliśmy w Gdynia InfoBox.
Nadmiar wody w miastach bywa kłopotliwy. Idealną odpowiedzią na małą retencję wody są ogrody deszczowe – ich ideę przybliżaliśmy w oparciu o interaktywny model oraz eksperymentalny ogród deszczowy. Na zakończenie tego deszczowego dnia ekspert Elżbieta Urbaniak poprowadziła warsztat "Kreatywne sposoby zagospodarowania wody w mieście". W dniu uczestniczyło ok. 100 osób.
- W ramach wspierania działań parków, pracownik Centrum brał udział w pracach terenowych związanych ze stawianiem „płotków płazich” i przenoszeniem płazów w Trójmiejskim PK oraz sprawdzaniem i czyszczeniem budek ptasich.
- W sobotę 7 lipca CIEE uczestniczyło w V Pikniku Wyspa Przyrodników w Stacji Biologicznej UG na Wyspie Sobieszewskiej! Bazując na makiecie "Ogrodu przyjaznego" daliśmy szansę wszystkim

zainteresowanym na stworzenie własnej przestrzeni ogrodu. CIEE od kilku lat aktywnie uczestniczy w wyżej wspomnianym wydarzeniu. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 400 osób.

Cel i efekt ekologiczny

Celem było poszerzenie wiedzy dotyczącej kluczowych zagadnień związanych z przyrodą i środowiskiem, istoty bioróżnorodności i jej wpływu na jakość życia mieszkańców oraz pogłębienie postaw proekologicznych. Istotny jest również stały kontakt z odbiorcami działań CIEE a także dalsza promocja siedziby Centrum i multimedialnego programu do nauki rozpoznawania drzew www.poznajemydrzewaiakrzewy.pl, konkursu poświęconego ogrodom oraz innych działań Centrum.

W sumie w powyższych działaniach edukacyjnych uczestniczyło ok. 3 230 osób.

2. Otwarcie siedziby CIEE/TPK

W ramach przygotowań do otwarcia nowej siedziby rozpoczęto przygotowywania do:

- Uroczystego otarcia – wykonano wystawę fotografii autorstwa pracowników PZPK, która uświetni oficjalne otwarcie siedziby. Opracowano również program uroczystego otwarcia.
- Gra terenowa – we współpracy z wybranymi kołami naukowymi z Wydziału Biologii UG oraz fundacją Akcja Bałtycka stworzono grę terenową łączącą siedzibę CIEE z okolicą Wydziału Biologii. W zagadkach uwzględniono kwestie kolizji ptaków z szybami (w oparciu o folię antykolizyjną zastosowaną na szybach w siedzibie CIEE), EkoPark, wspólnie stworzoną łąką kwiatną, oraz eksponaty znajdujące się wewnątrz gmachu Wydziału Biologii. Wydrukowano 400 kart, które będą wykorzystywane podczas działań edukacyjnych.

W ramach tzw. instrumentu elastyczności w projekcie „EDUKACJA dla przyrody” powstał minutowy film animowany, promujący nową siedzibę CIEE. Film był emitowany na antenie TVP Gdańsk (100 emisji w ciągu miesiąca, oglądalność RCH 1 147 211). W ramach działań promocyjnych powstały 2 artykuły sponsorowane (każdy 4700 znaków), opublikowane na łamach Gazety Wyborczej (łącznie nakład 16 330). Pierwszy artykuł dotyczył działalności PZPK, drugi koncentrował się na Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej. Artykuły dodatkowo opublikowane na łamach Magazynu Kaszuby. Powstało również 5 postów promowanych na profilu Centrum na Facebooku, łączny zasięg wyniósł 56 160 a wyświetlenia 137 142. Posty nawiązywały do założeń kampanii informacyjno-edukacyjnej, poruszały następującą tematykę: kim jest ekolog?, zmiany klimatyczne, eksperymenty przyrodnicze (w nawiązaniu do konkursu Bęc jabłkiem w głowę) i edukacja przyrodnicza. Jeden z postów, pokazując zależności w świecie przyrodniczym, promował film animowany.

3. Konkursy

W roku 2018 kontynuowane były organizowane i prowadzone od lat konkursy: „**Bęc, jabłkiem w głowę**” i „**Znani i nieznani – ptasi sąsiedzi**”, mające na celu promowanie wśród dzieci, młodzieży i dorosłych postaw prośrodowiskowych oraz ułatwiające rozumienie procesów zachodzących w środowisku, a także poszerzanie wiedzy na temat walorów przyrodniczych i kulturowych oraz korzyści płynących z działań na rzecz środowiska. Zorganizowano także 2 nowe konkursy: związany z zimowym dokarmianiem ptaków i poświęcony ogrodom przyjaznym przyrodzie.

- Bęc jabłkiem w głowę. W dniach 5 i 6 kwietnia 2018 roku w siedzibie Centrum Nauki Experiment w Gdyni (Partnera projektu) odbył się finał połączony z wręczeniem nagród uczestnikom – laureatom konkursu. W sumie wyłoniono 21 grup finalistów: 11 grup w kategorii szkół podstawowych oraz 10 w kategorii grupy starsze. Łącznie nagrodzono 72 osoby (21 opiekunów oraz 51 uczniów). Każdy z laureatów (oraz opiekun grupy) otrzymał plecak turystyczny z bukłakiem na wodę oraz zestaw upominków edukacyjnych od Centrum Nauki Experiment.

Prezentacje finałowe to duże przeżycie, nie tylko dla laureatów konkursu ale także ich rodzin, opiekunów a także dla nas – organizatorów i członków komisji jury. Konkurs jest wspaniałą okazją dla młodych ludzi, których horyzonty wykraczają poza ramy szkolnego programu edukacyjnego, do zaprezentowania w formie eksperymentu/doświadczenia wybranego z listy zagadnienia. Ponieważ wiemy, jak kreatywni bywają młodzi ludzie, jeden z tematów konkursowych jest tematem „wolnym”, dzięki takiemu zabiegowi Jury co roku jest mile zaskakiwane niezwykle pomysłami uczniów. Dla półfinalistów z Gdyni i opiekunów przekazano: 55 szt. bidonów na wodę, 41 saszetek typu „nerka” oraz 10 pojemników śniadaniowych. Półfinałiści z Gdańska wraz z opiekunami grup otrzymali: 145 szt. aluminiowych/stalowych bidonów na wodę w różnych wersjach kolorystycznych, 3 pojemniki śniadaniowe, 4 saszetki biodrowe oraz 2 chusty typu buff. Reasumując, w konkursie wzięły udział 34 szkoły, 83 grupy, 221 półfinalistów, 39 opiekunów a także 176 grup, które wzięły udział w preeliminacjach szkolnych (ok 500 uczniów). Na spotkaniach finałowych nagrodzono 72 osoby.

W październiku ogłoszono kolejną edycję konkursu. Wysłano zaproszenia do szkół, zakupiono nagrody – zarówno dla półfinalistów jak i dla finalistów konkursu. Koniec realizacji to kwiecień 2019 roku.

Uwzględniając eliminacje szkolne - łącznie w konkursie bierze udział ok. 600 osób.

- **„Kto z karmnika ziarno wyjada?”** – duże zainteresowanie ptakami, a w okresie zimowym ich dokarmianiem, skłoniło Centrum do ogłoszenia konkursu „Kto z karmnika ziarno wyjada?” Konkurs przeznaczony był dla szkół i osób indywidualnych. Zadaniem uczestników było sporządzenie sprawozdania w formie dowolnej z prowadzonych wcześniej obserwacji ptaków dokarmianych przy karmniku. Dokładność, staranność i zaangażowanie zarówno w obserwacje jak i przygotowanie sprawozdania oraz duża liczba zdjęć, pokazują, że temat ptaków cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem. Daje to możliwość zwrócenia większej uwagi nie tylko na same ptaki ale też ich środowisko życia. W konkursie wpłynęło 14 prac i wzięło udział ok. 50 osób.
- **Rozstrzygnięto konkurs „Ogród – ostoja przyrody rodzimej”.** Celem konkursu była promocja rodzimych gatunków roślin i związanych z nimi zwierząt oraz ochrona przyrody rodzimej poprzez zakładanie i rozwój ogrodów o dużej różnorodności biologicznej. Uczestnicy przedstawiali własne ogrody jako ostoję rodzimej przyrody za pomocą fotografii oraz opisu podkreślającego zastosowane rozwiązania i propozycje udoskonaleń sprzyjających gatunkom rodzimym. Prace konkursowe były oceniane w dwóch kategoriach – zgłoszenia indywidualne oraz placówki (np. szkoły, przedszkola, domy pomocy społecznej). Partnerami konkursu były: oddziały PZPK, Tucholski Park Krajobrazowy, Eko-Centrum Heliantus oraz Stowarzyszenie Eko-Inicjatywa. Był to konkurs o zasięgu wojewódzkim, dużo czasu poświęcono na jego promocję, by dotrzeć do szerokiego grona odbiorców. Na konkurs wpłynęło 20 prac (12 indywidualnych i 8 z placówek) i wzięło udział ok. 280 osób.
- **„Znani i nie znani ptasi sąsiedzi”** – czternasta edycja konkursu plastycznego, adresowanego do klas IV-VII szkół podstawowych z Trójmiasta, miała na celu zapoznanie uczniów z ptakami spotykanymi w naszych miastach. Niestety utrzymał się zeszłoroczny trend – liczba klas biorących udział w konkursie zmalała. Po rozmowach z nauczycielami oraz rozważaniach nad przyszłością konkursu postanowiono zmodyfikować regulamin kolejnej edycji, zapraszając do udziału młodszych odbiorców. Mamy nadzieję, że dzięki temu zabiegowi w przyszłych latach powrócimy do typowej dla tego konkursu dużej frekwencji. Laureaci - wyłonione 3 klasy z opiekunami - otrzymały przewodniki do rozpoznawania ptaków oraz wzięły udział w wycieczce przyrodniczej do rezerwatu Mewia Łacha w ujściu Wisły lub na terenie Gdyni. Przyznano również 5 wyróżnień – klasy nagrodzono książkami.

Cel i efekt ekologiczny

Celem prowadzenia konkursów jest stały kontakt z odbiorcami oraz zachęta do systematycznego poszerzania wiedzy i doskonalenia umiejętności związanych z ochroną środowiska i przyrody. Szeroki wachlarz konkursów ma na celu stworzenie możliwości zastosowania różnych metod realizacji zadań, a także objęcie możliwością uczestnictwa wielu grup odbiorców od najmłodszych, przez uczniów wszystkich poziomów nauczania, po osoby starsze.

Niezaprzeczalnym efektem jest poszerzanie wiedzy prośrodowiskowej, umiejętności pracy w grupach multidyscyplinarnych (np. „Bęc...”), poszerzanie umiejętności prezentacji wyników swojej pracy, możliwość zapoznania z metodami pracy i osiągnięciami innych, a także kształtowanie i popularyzacja prośrodowiskowych postaw wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.

W 4 zakończonych konkursach wzięło w sumie udział ok. 1 120 osób.

4. Kampanie edukacyjne

Centrum czynnie włącza się i wspiera kampanie prowadzone przez inne instytucje i organizacje. W działaniach realizowanych w 2018 roku tematem przewodnim jest przyroda rodzima.

A. „Bioróżnorodność – poznaj by zachować”

W piątek 18 maja oraz w sobotę 19 maja odbyły się pikniki „Bioróżnorodność – poznaj by zachować” - dwa dni pełne edukacyjnych i artystycznych doświadczeń, dedykowane w tym roku przyrodzie rodzimej. To bardzo wdzięczny i bliski każdemu temat, więc jubileuszowa edycja pikników jest dla nas wszystkich dużym sukcesem!

W piątek gościliśmy w zespole pałacowo-parkowym Kolibki w Gdyni Orłowie. Licznie odwiedziły nas głównie różne grupy zorganizowane. Pogoda trochę kaprysiła, być może niektórych wystraszyła perspektywa deszczu ale Ci, którzy się nie poddali mogli liczyć na prawdziwą moc edukacyjnych wrażeń. Jak zwykle w tym dniu wspierali nas wspaniali i doświadczeni edukatorzy, którzy lawirując w gąszczu przyrodniczych informacji, dostosowywali porcję wiedzy do wieku odwiedzających. Ten przekaz wzmacniany był poprzez różnorodne działania artystyczne a także obrazowany autorskimi makietami. Jak zawsze smaku i wyrazu dodał Teatr Delikates wciągający publiczność do wspólnej „bioróżnorodnej” zabawy.

Weekend to czas dla rodzin a także świetna okazja do spędzenia „wolnego” na świeżym powietrzu. Mając taki potencjał jakim jest dostęp do morza, skorzystaliśmy z tej naturalnej potrzeby i czekaliśmy na wszystkich zainteresowanych przyrodą rodzimą wzdłuż głównej alei prowadzącej do molo w Parku im. R. Reagana w Gdańsku. Zaoferowaliśmy 45 profesjonalnych stoisk edukacyjnych. Na tę okazję dotarli do nas edukatorzy nie tylko z całego województwa. Najdłuższą drogę na sobotni piknik pokonali pracownicy Zespołu Parków Krajobrazowych z Województwa Śląskiego a Teatr Delikates przyjechał z Warmii. Przez 7 godzin wytrwale przekonywaliśmy wszystkich, że nasza przyroda jest równie barwna i pełna niespodzianek jak ta z lasów tropikalnych. Że nasze ptaki bywają „rajsko” ubarwione, wśród motyli znajdziemy prawdziwych monarchów a inżynier mięczak potrafi wyczarować prawdziwy muszlochron! I choć nie sposób teraz przytoczyć wszystkie propozycje z programu pikniku, to każda z nich była wyjątkowa i przemyślana. Specyfika miejsc utrudnia nam podanie precyzyjnej liczby uczestników, szacujemy że odwiedziło nas ok. 4 500 osób.

Różnorodność biologiczna naszej rodzimej przyrody jest niezwykle bogata. Mamy nadzieję, że choć w pewnym stopniu udało nam się ją przybliżyć i oswoić lub pokazać złożoność tego zagadnienia. Tematyka ta jest nam bliska przez cały rok.

Dzięki zaangażowaniu tak wielu osób udało się pokazać naturalność, bogactwo oraz różnorodność naszej rodzimej przyrody. Przygotowując piknik, dzięki dużemu zaangażowaniu zespołu Centrum oraz temu, że piknik jest już wydarzeniem rozpoznawalnym, „z tradycjami” udało się zaprosić do współpracy barterowej kilkudziesięciu Partnerów.

Dla nas – organizatorów, największym sukcesem i satysfakcją jest pochwała uczestników, Partnerów oraz

wysoka frekwencja. Docierają do nas głosy, że to jedno z ulubionych przedsięwzięć edukacyjnych także edukatorów. To świetna okazja by wymienić się wiedzą, kontaktami i zainspirować nowymi pomysłami. Dla nas – organizatorów to nieustannie ogromne wyzwanie, nie tylko logistyczne. W tym roku jesteśmy szczególnie zadowoleni z sukcesu zorganizowanego przedsięwzięcia, gdyż organizacja tak dużej dwudniowej imprezy przez trzysobowy zespół Centrum była bardzo dużym wyzwaniem, wymagającym od nas wielu poświęceń, pracy pod dużą presją czasu a czasami także w nadgodzinach.

- W ramach działań promocyjnych wykonano:
- Zakładki magnetyczne – 5 000 szt.
- 500 szt. plakatów w dwóch formatach (eksponowane w siedzibach Partnerów i instytucji współpracujących, na terenie Trójmiasta, dostarczone do szkół, domów kultury, centrów informacji turystycznej..);
- 2 bannery internetowe wyświetlane na portalu regionalnym trojmiasto.pl (w wersji tradycyjnej oraz na urządzenia mobilne)
- Mailing do osób indywidualnych, szkół, instytucji, mediów...;
- Publikacja zaproszeń na stronach internetowych i portalach;
- Kampania radiowa – 25 spotów na antenie Radia Gdańsk;
- Promocja na facebooku – dzięki zaangażowaniu organizatorów i Partnerów bezkosztowa kampania na portalu społecznościowym była widoczna i skuteczna;
- Patronaty medialne: wywiady Radio Gdańsk, Magazyn Ekologiczny; artykuł z wywiadem na portalu trojmiasto.pl...

Dzięki współpracy z Gdańską Fundacją Wody udało się pozyskać dodatkowe środki na przygotowanie Bioróżnorodności, wykorzystano je na dofinansowanie wykonania makiety Ogród przyjazny.

Na stoisko piknikowego CIEE pracownik przygotował makietę obrazującą schemat małej retencji (przydomowy ogród deszczowy). Powstały również makiety:

- Ogród przyjazny

Każdy przydomowy ogród tworzy unikalny i jedyny w swoim rodzaju „świat”, który stworzony przez człowieka i przy jego drobnej pomocy może stać się ostoją dzikiej przyrody. „Ogród przyjazny” nam, ludziom ale i naturze, stanowiący bezpieczny azyl, zapewniający możliwość schronienia, wyżywienia i pokojowego współistnienia. Zielony fragment przyrody umożliwiający aktywny odpoczynek i ten całkiem leniwy, będący spełnianiem marzeń, pasji... Ogród, w którym schronienie znajdują ptaki, owady, płazy i te stworzenia, których istnienia czasem nie zauważamy i nie doceniamy.

Podczas pikniku zaprosiliśmy wszystkich do wspólnego tworzenia takiego ogrodu! Pomogła w tym makietka interaktywna, wspólnie spróbowaliśmy ukształtować ogród przyjazny rodzimym gatunkom i dobieraliśmy elementy nawiązujące do rodzimego klimatu.

- Życie drzewa

Makieta przedstawia współzależności występujące w przyrodzie. Na plastrze prawie 100-letniego drzewa pokazano gatunki które pojawiają się i towarzyszą drzewu podczas jego wzrostu - od siewki, poprzez młodą i dojrzałą formę, aż do życia po śmierci. Stoisko pełni funkcję edukacyjną i ujawnia jak jeden gatunek może wpływać na inne oraz jak wygląda na tle życia drzewa długość życia człowieka - zaznaczenie miejsca przez uczestników w zależności od ich wieku. Poza plastrem - makietą, powstała plansza edukacyjna, na której znajduje się rozwinięcie opisu zależności.

Makiety są wykorzystywane przez pracowników Centrum podczas różnorodnych plenerowych działań edukacyjnych, ponadto będą używane jako pomoce naukowe podczas stacjonarnych warsztatów pokazowych.

Akcja została objęta patronatem honorowym przez Marszałka Województwa Pomorskiego i Prezydentów Miast Gdańska i Gdyni oraz medialnym przez Radio Gdańsk, Magazyn Kaszuby, portal trojmiasto.pl oraz portal edukacyjny www.zielonalekcja.pl, i Ekologia.pl, Gdansk.pl, [Czas dzieci.pl](http://Czasdzieci.pl).

Piknik wpisał się w założenia Międzynarodowej Dekady Różnorodności Biologicznej, proklamowanej przez

ONZ.

Cel i efekt ekologiczny

Celem akcji jest zaakcentowanie w Międzynarodowym Dniu Bioróżnorodności, znaczenia różnorodności biologicznej oraz warunków, od których zależy jej bogactwo. W tym roku najważniejsze było przybliżenie przyrody rodzimej.

Efektom jest zachęcenie ok. 4 500 osób do bliższego dziedzictwa przyrodniczego naszego kraju, poszerzenie wiedzy o bioróżnorodności, zachęcenie do aktywnego uczestniczenia w działaniach na rzecz bioróżnorodności. Akcja była wartościowym przedsięwzięciem i pozwoliła na przekazanie wiedzy wielu nawet przygodnym spacerowiczom.

W akcji plenerowej „Bioróżnorodność – poznaj by zachować” wzięło ok. 4 500 osób.

5. Wspieranie merytoryczne i rzeczowe zainteresowanych ekologią

Jednym z zadań CIEE jest współpraca ze szkołami, organizacjami, instytucjami przygotowującymi inicjatywy o tematyce przyrodniczo-kulturowej, o zasięgu co najmniej międzyszkolnym. W ramach partnerstwa przekazywane są książki i materiały edukacyjno-promocyjne na nagrody dla laureatów. Z posiadanych zasobów Centrum wspierało inicjatywy o zasięgu międzyszkolnym przekazując atrakcyjne nagrody laureatom konkursów:

1. Szkoła Podstawowa w Bolszewie
2. ZKPiG nr 2, Szkoła Podstawowa nr 85 w Gdańsku
3. Szkoła Podstawowa nr 18 w Gdańsku
5. Zespół Szkół w Łęczycach
6. Zespół Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego nr 24 w Gdańsku
7. Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 10 w Gdańsku
8. Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze - Oddział Regionalny w Gdańsku
9. Zaborskie Towarzystwo Naukowe
10. Zespół szkół w Ostaszewie
11. Zespół Pałaców Specjalnych w Tczewie
12. Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 2 w Gdańsku
13. Szkoła Podstawowa nr 20 w Gdańsku
14. Szkoła Podstawowa w Pręgowie
15. Zespół szkół Architektury Krajobrazu i Handlowo-Usługowych w Gdańsku
16. Przedszkole nr 83 w Gdańsku

Pod koniec roku zakupiono nagrody książkowe, przeznaczone na nagrody w konkursach realizowanych w partnerstwie z CIEE w 2019 r..

Cel i efekt ekologiczny

Istotnymi celami są wspieranie i zachęcanie do aktywności w poszerzaniu wiedzy ekologicznej oraz poszerzanie możliwości edukacyjnych zarówno szkół jak i indywidualnych osób.

Efektom jest wsparcie 16 konkursów/przedsięwzięć na terenie województwa pomorskiego, wspieranie działań prośrodowiskowych kilkudziesięciu nauczycieli oraz osób i organizacji działających na rzecz środowiska lokalnego. W konkursach w sumie wzięło udział kilka tysięcy osób.

6. Uczestnictwo w konferencjach, szkoleniach i spotkaniach kierowników PZPK:

- 2-4 marca – VIII Zjazd Ornitologów Pomorza;
- 22 lutego szkolenie dla pracowników PZPK we Wdzydzkim Parku Krajobrazowym z RODO;

- 14 marca 2018 – szkolenie z BHP w Słupsku;
- 07 czerwca 2018 roku – udział w uroczystym otwarciu Eko Parku na terenie Uniwersytetu Gdańskiego;
- 18-20 czerwca – Ogólnopolskie szkolenie edukatorów edukacji ekologicznej „EDEK na skrzydłach ważek”;
- 13 września pracownicy CIEE uczestniczyli w jubileuszowym spotkaniu – konferencji związanej z 35-leciem Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Dzień później, włączyliśmy się w prace terenowe w ramach czynnej ochrony siedlisk na wyspie Sidły na jeziorze Wdzydze. Prace polegały na wygrabieniu biomasy z obszaru wykoszonej łąki oraz usunięciu samosiewów drzew z terenu mechowiska. Do szczególnych walorów wyspy Sidły należą rosnące na niej i będące pod ścisłą ochroną gatunkową nasięźrzał pospolity i kruszczyk błotny oraz częściową listera jajowata, stopłamek krwisty, stopłamek szerokolistny.
- 3 października - udział w dniu otwartym Pomorskiego Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt OSTOJA, z którym współpracujemy od lat;
- 8 października uczestniczyliśmy w uroczystym otwarciu siedziby Zaborskiego Parku Krajobrazowego;
- 11-12 października – uroczyste otwarcie siedziby Nadmorskiego Parku Krajobrazowego połączone z implantacją mikołajka nadmorskiego;
- 28 listopada – uczestnictwo w obradach jury konkursowego w Urzędzie Miejskim w Gdańsku w związku z wyłonieniem zwycięskich prac w konkursie fotograficznym „Łąki miejskie”;
- 30 listopada udział w konferencji zorganizowanej przez Polski Klub Ekologiczny w siedzibie Centrum Hewelianum. Spotkanie (wystąpienia, dyskusje) poświęcone było zagadnieniom związanym z Morzem Bałtyckim;
- 13.10.18. - konferencja dla edukatorów „Blisko przyrody”;
- 10 listopada - Szkolenie medyczno-surwiwalowe w „Leśnym przedszkolu Wilczek” w Gdańsku;
- Warsztaty dla edukatorów w dniach 3-5 grudnia 2018 w Schodnie doskonalące umiejętności pisania artykułów, postów na stronach, rozmów z dziennikarzami radiowymi czy przed kamerą.

7. Wyposażenie Centrum oraz eksploatacja siedziby i samochodu, materiały biurowe i tonery do celów edukacyjnych, wynagrodzenia pracowników

Podczas całorocznej działalności informacyjno-edukacyjnej Centrum, utrzymywano siedzibę, uzupełniano posiadane zasoby i wyposażenie oraz eksploatowano i konserwowano posiadane urządzenia. Wyposażono pomieszczenie socjalne w meble i sprzęt AGD a także wykonano przeprowadzkę do nowej części budynku. Ponadto udało się wykonać zabezpieczenie szklanych powierzchni w rozbudowanej siedzibie TPK/CIEE. Wytypowane przez pracowników CIEE, jako potencjalnie kolizyjne dla ptaków, szklane powierzchnie zostały zabezpieczone z użyciem produktu Feather Friendly Commercial, minimalizującego ryzyko kolizji ptaków.

8. Współpraca z mediami – wywiady, artykuły...

W trakcie całego 2018 roku CIEE wielokrotnie współpracowało z mediami. Część materiałów była poświęcona tematom związanym z działaniami edukacyjnymi Centrum, część dotyczyła ogólnych tematów:

- Rozmowa na żywo na antenie TVP Gdańsk (2 osoby z CIEE oraz artystka Maria Lepczak-Michalska) na temat związku edukacji przyrodniczej z działaniami artystycznymi oraz ogrodu deszczowego;
- Wywiad dla TVP Gdańsk podczas wernisażu;
- Wywiad - Radio Zet na temat opakowań foliowych;
- Współpraca z Radiem Plus – 5 wywiady na tematy: akcji karmnik i dokarmiania ptaków, przyrody rodzimej, wypalania traw, cyklu warsztatów Dojrzały Smak Przygody, nowego pomnika przyrody a także wsparcie merytoryczne przy doborze rozmówców do innych wywiadów;
- Współpraca z Radiem Gdańsk, np. 5 Magazynów Ekologicznych na tematy: ogród deszczowy, przyroda rodzima i piknik Bioróżnorodność – poznaj by zachować, Dojrzały smak przygody na tropie wody a także dzikie zapylacze oraz rzeki (z prelegentami prowadzącymi spotkania czwartkowe);
- Artykuł na portalu trójmiasto.pl na temat związany z piknikiem Bioróżnorodność – poznaj by zachować;
- Artykuł do Biuletynu Zarządzania Kryzysowego na temat zagospodarowania wód opadowych;
- Uroczyste otwarcie ogrodu deszczowego – konferencja prasowa, wywiady na prasy, Radia ZET, TVP Gdańsk, TV Gdynia... na temat ogrodu deszczowego;
- Wywiad do artykułu w Kurierze gdyńskim na temat ogrodów deszczowych;
- Artykuł pod tytułem: „Aktywna edukacja. Ekolog czyli kto?” do Biuletynu Zarządzania Kryzysowego;
- Płatne artykuły na FB z cyklu „Jan Eko” – 5 postów – projekt Edukacja dla przyrody;
- 2 artykuły sponsorowane do Gazety Wyborczej – projekt Edukacja dla przyrody;
- 2 artykuły opublikowane w Magazynie Kaszuby – projekt Edukacja dla przyrody.

OSIAGNIĘTY EFEKT EKOLOGICZNY w 2018 r.

I. Działania informacyjne

1. Strony i bazy danych prowadzone przez CIEE - liczba odwiedzających

- www.ciee-gda.pl - systematyczna aktualizacja, 167 238 wizyt, naprawa bazy księgozbioru;
- www.poznajemydrzewaikrzewy.pl - stała promocja podczas warsztatów i innych wydarzeń, 51 883 wizyty;
- www.roverowa-siec.pl – utrzymanie, 22 724 wizyty;
- Profil na Facebooku - stała aktualizacja - liczba polubień strony – 1414 (1431 obserwuje), łączna liczba wyświetleń postów strony na ekranie użytkownika 396 916.

II. Działania edukacyjne:

1. Warsztaty dla różnych grup odbiorców

A. Warsztaty dla nauczycieli i edukatorów – 1 warsztatów dla 15 osób.

B. Cykl warsztatów dla odbiorców w różnym wieku

- pokazowe warsztaty edukacyjne - ok. 38 zajęć dla 740 uczniów i 83 nauczycieli;
- cykl warsztatów dla seniorów „Dojrzały smak przygody” - 18 warsztatów dla 463 osób;
- „Spotkania czwartkowe” - 12 prelekcji, w tym 4 terenowe dla 381 osób;
- Cykliczne akcje „Co z karmnika ziarno wyjada?” - 8 spotkań dla 165 osób;
- Pokazowy warsztat zakładania ogrodu deszczowego wraz z realizacją ogrodu i uroczystym otwarciem i konferencja prasową – 52 osoby;
- Stoiska edukacyjne podczas pikników organizowanych przez inne instytucje i organizacje - 4 akcje dla ok. 1 300 osób;
- Udział w wernisażu wystawy artystki Marii Lepczak-Wysockiej "Osobliwa RE.kolekcja", prezentacja współpracy z CIEE – 30 osób.

2. Otwarcie siedziby CIEE/TPK

- Stworzenie scenariusza gry terenowej we współpracy z Wydziałem Biologii UG;

- b. Przygotowanie wystawy fotograficznej autorstwa pracowników PZPK;
 - c. Działania w ramach instrumentu elastyczności projektu Edukacja dla przyrody:
 - minutowy film animowany, promujący nową siedzibę CIEE, emitowany na antenie TVP Gdańsk (100 emisji w ciągu miesiąca, oglądalność RCH 1 147 211);
 - 2 artykuły sponsorowane (każdy 4700 znaków), opublikowane na łamach Gazety Wyborczej (łącznie nakład 16 330);
 - Publikacja ww. artykułów na łamach Magazynu Kaszuby;
 - 5 postów promowanych na profilu Centrum na facebooku, łączny zasięg wyniósł 56 160 a wyświetlenia 137 142.
3. **Konkursy** - 2 konkursy o zasięgu wojewódzkim i 2 trójmiejskim - ok. 1 120 uczestników.
4. **Kampanie edukacyjne**
- a. 2- dniowy piknik edukacyjny „Bioróżnorodność - poznaj by zachować” – ok. 4 500 odbiorców;
 - 30 stoisk pierwszego dnia, 48 stoisk drugiego dnia
 - b. Wykonanie zakładki magnetycznych – nakład 5 000 szt.
 - c. Stworzenie 3 makiet edukacyjnych
5. **Wspieranie merytoryczne i rzeczowe** aktywnych w propagowaniu postaw prośrodowiskowych – 16 konkursów i działań, realizowanych w partnerstwie z CIEE dla kilku tysięcy odbiorców.
6. **Konferencje, szkolenia pracowników Centrum** - poszerzenie wiedzy merytorycznej i metodycznej pracowników Centrum.
7. **Zakup niezbędnego wyposażenia** Centrum - doposażenie nowej siedziby (np. wyposażenie pomieszczenia socjalnego wykorzystywanego również podczas wybranych działań CIEE) oraz zabezpieczenie wybranych szklanych powierzchni folią minimalizującą ryzyko kolizji ptaków.
8. **Współpraca z mediami** – wywiady dla telewizji (4), radia (7), prasy, Magazynu Ekologiczne (5), 2 artykuły sponsorowane w prasie, artykuły na portalach internetowych, w kwartalnikach (2), udział w konferencji prasowej, 5 sponsorowanych postów na facebooku.

Podsumowanie

Zrealizowano niemal wszystkie założenia zaplanowane na 2018 rok. Niektóre zadania udało się zrealizować w większym niż planowano zakresie (np. akcja karmnik, cykl warsztatów dla seniorów Dojrzały Smak Przygody). Przygotowano i przeprowadzono konkursy (w tym 1 nieplanowany o zasięgu wojewódzkim), które są już wieloletnią wizytówką działań Centrum. Jednak w związku ze zmianami organizacyjnymi w szkołach (reformacja oświaty) odnotowaliśmy mniejszy udział uczniów w konkursach w porównaniu z latami ubiegłymi. Zaznaczyła się ta zmiana w konkursie „Bęc jabłkiem w głowę” a także w „Znani i nieznani ptasi sąsiedzi”. Dlatego w kolejnych edycjach postanowiono zmodyfikować (rozszerzyć) grupę docelową w konkursie „Znani i nieznani ptasi sąsiedzi” a także zmienić sposób przyznawania nagród.

Ogromnym sukcesem był jubileuszowy - X piknik edukacyjny „Bioróżnorodność poznaj by zachować”, którego przygotowanie i realizacja była olbrzymim wyzwaniem logistycznym i organizacyjnym. Na uwagę zasługuje fakt, że prace związane z przygotowaniem do pikniku rozpoczynają się w styczniu. Zespół CIEE od ponad roku pracuje w okrojonym składzie, ma to wpływ na liczbę podejmowanych działań. Realizacja większych przedsięwzięć (np. Bioróżnorodność – poznaj by zachować”) często wymagała wielu poświęceń, pracy pod dużą presją czasu, czasami w nadgodzinach.

Dużym osiągnięciem była realizacja, wspólnie z Gminą Miasta Gdynia, ogrodu deszczowego przy InfoBoxoe. Instalacja zagospodarowująca deszcz w miejscu opadu, jako doskonały przykład mikroretencji, oraz opracowane materiały instruktażowe są wykorzystywane podczas wielu działań edukacyjnych Centrum.

Bardzo dużo pracy przeznaczono na działania związane z realizacją projektu z RPO „Edukacja dla przyrody”. Pracownicy CIEE przygotowywali dokumenty przetargowe związane z wyposażeniem siedziby, specyfikacje

do licznych zapytań ofertowych (dotyczącego animacji, promocji, zakupów mebli, pomocy dydaktycznych, książek itp.) i wielu innych działań związanych z szeroko pojętym instrumentem elastyczności. Ogromnym zainteresowaniem cieszyła się pula warsztatów prowadzonych przez edukatora „zewnątrznego” – 10 warsztatów zrealizowanych w grudniu przez Małgorzatę Piotrowicz z EduBio. Pokazuje to, że warto, choćby okazjonalnie, włączać do działań edukacyjnych podmioty zewnętrzne, które w dużym stopniu wzbogacają ofertę.

Nieustannie podejmowane są próby promocji nowej siedziby. W tym celu zacieśnia się współpracę z lokalnymi szkołami, instytucjami, itp. W ramach współpracy Centrum miało np. swoje stoisko na święcie dzielnicy Viva Oliwa.